

IN MEMORIAM

Jan Frencken 1921 – 2002

Op 5 oktober overleed thuis, in Hilversum, Johannes Babtist Maria Frencken. De crematie vond in besloten familiekring plaats en zodoende waren er geen leden van onze vereniging bij aanwezig. Wel hebben enkele van zijn goede vrienden hem in zijn laatste moeilijke weken nog opgezocht, thuis en in het ziekenhuis.

Jan was al jaren hartpatiënt en had daarnaast grote problemen met rug en benen, waardoor hij zich nog maar moeizaam voortbewoog. Voor een aartswandelaar, fietser, schaatser en natuurliefhebber als Jan was, was dat een moeilijk te verteren zaak.

Jan werkte in het begin van zijn loopbaan bij Philips in Eindhoven, en was daar meteen ook al actief in de KNNV. Hij leerde er o.a. Jasper Daams kennen, wat leidde tot een levenslange vriendschap, waarbij de paddestoelenstudie een grote gemeenschappelijke passie werd. Toen Jasper 10 jaar geleden overleed herdacht Jan hem als zijn grote leermeester in de mycologie. Maar Jan was als veldbioloog een 'omnivoor', die zich naast de paddestoelen ook verdiepte in mossen, lichenen, vogels en mineralen. Na zijn verhuizing naar Hilversum, in 1946, werd hij de stuwende kracht achter de KNNV-afdeling Het Gooi, waar hij gedurende 35 jaar onafgebroken voorzitter van was. Hij resideerde jarenlang in een grote KRO-villa in Hilversum, waar hij zijn programma's voorbereidde, maar tevens aan zijn vrienden van verschillende verenigingen ruim de gelegenheid bood om er te vergaderen. Ook de lokale KNNV-bibliotheek was er ondergebracht. Bij de KRO kreeg hij bekendheid door de door hem verzorgde programma's met licht-klassieke muziek. Ter voorbereiding voor die programma's reisde hij, vaak samen met zijn echtgenote Metta, stad en land af, op zoek naar nieuwe items. Op zoek naar lokale muziekgezelschappen belandde hij dan bij bestuurders van harmonieën in alle delen van het land, en liet zich graag fêteren door de lokale notabelen en pastoors, die er maar wat trots op waren als 'hun' harmonie 'op de radio' kwam. Jan knoopte aan die werkbezoeken altijd meteen een excursie in de omgeving vast en kwam dus altijd thuis met een nieuw programmaonderdeel voor zijn radiorubriek, en een boekje vol waarnemingen. Hij hield vanaf 1942 een uitgebreid kaartsysteem bij, van alles wat hij op zijn tochten in binnen en buitenland tegenkwam. Hij was ook in de NMV één van de eersten die alle gebieden die hij bezocht zo volledig mogelijk inventariseerde. Met voldoening nam hij waar, dat zijn 'lijstjes' in verschillende verenigingen een zekere status kregen en dat zijn goede voorbeeld werd overgenomen en uitgroeide tot de huidige bijna professionele aanpak van inventarisaties en karteringen bij NMV, maar ook b.v. bij Floron. Hij was tot voor kort ook een actief florist, die door zijn vroegtijdige afkeuring veel tijd kon vrijmaken voor excursies, en voor jaarlijkse langdurige verblijven in Zwitserland. Hij legde o.a. een zeer uitgebreid herbarium van alpenplanten aan, maar verraste bij terugkeer de thuisblijvers niet alleen met grote stukken Zwitserse chocolade, maar ook met bijzondere paddestoelen uit Wallis.

Voor onze vereniging was hij o.a. bestuurslid van 1972 t/m 1983 en organiseerde tal van excursies en werkweken, waaronder de befaamd gebleven excursies naar de Ardennen in de late zestiger en zeventiger jaren van de vorige eeuw. Hij zorgde ervoor dat de totaallijsten van de werkweken niet in stoffige laden verdwenen, maar publiceerde ze in lokale tijdschriften, zoals Natura Mosana en stelde ze beschikbaar voor de later grootschaliger georganiseerde karteringsprojecten, van de NMV, maar ook van andere organisaties. In dat

opzicht was hij een pionier uit het pré-computer tijdperk, wiens gegevens nu echter voorgoed bewaard zijn in de diverse databases. Voor zijn bijzondere verdiensten in dit opzicht kreeg hij in 1991 de Cool- en Van der Lek-prijs.

Het is niet mogelijk om in kort bestek alle verdiensten van Jan voor de mycologie het volle pond te geven. Velen zullen zich hem vooral herinneren vanwege zijn zonnige karakter, zijn nadrukkelijke aanwezigheid, zijn gastvrijheid en zijn sterke drang om anderen te laten delen in zijn kennis en ervaring. Aan de andere kant was hij soms zuinig op zijn ontdekkingen, omdat hij zich rekenschap van gaf van de kwetsbaarheid van sommige vindplaatsen. Toen hij ergens tussen Baarn en Hilversum een vindplaats van *Squamanita odorata* (Odeurzwam) had ontdekt, kostte het mij veel overredingskracht om hem ertoe te brengen om zijn geheim prijs te geven. Ik was toen eindredacteur van Coolia en hield hem voor dat ik in die kwaliteit, meer dan ieder ander, het recht had om kennis te maken met de paddestoel die zolang de naam *Coolia* had gedragen. Hij aarzelde, maar maakte er ten slotte een hele happening van om de vindplaats samen met enkele andere bevoorrechten te bezoeken.

Het heeft hem goed gedaan dat één van zijn goede vrienden hem kort voor zijn overlijden nog een exemplaar van *Russula violeipes* (Paarsstelige pastelrussula) bezorgde van een door hem enkele jaren geleden ontdekte vindplaats onder de rook van Hilversum. Het was het laatste mycologische lichtpuntje in de moeilijke weken vóór zijn afscheid. We leven mee met Metta en dochter Marjolein en willen hen voorhouden dat Jan nu de rust gevonden heeft waar hij tijdens zijn lange, actieve leven geen tijd voor had.

Huub van der Aa

NIEUWE INDEX COOLIA 1993-2002

Met dit nummer van Coolia is meegestuurd de nieuwe index, die de jaargangen 1993-2002 bestrijkt. Hierin staan alle taxa die in Coolia vermeld zijn geweest. Geen boekje om eens gezellig door te lezen, wel een heel handig naslagwerk als u wilt weten of ooit aandacht is besteed aan die bijzondere soort die u net gevonden heeft. Wie de index al eens heeft geraadpleegd op www.mlf.sci.kun.nl/nmv/nieuws.htm zal zich gerealiseerd hebben dat de vervaardiging ervan geen sinecure is. De internet-index beslaat de jaargangen vanaf 1983 en omvat 16676 vermeldingen, oftewel ruim 200 vermeldingen per nummer! Het is Johan Steketeer die dit consciëntieuze werk doet. De redactie van Coolia is hem hiervoor bijzonder erkentelijk!

Namens de redactie, Aad Termorshuizen